

Pedagogisch werkplan

IKC Dom Helder Camara

Locatiegegevens:

Naam locatie	IKC Dom Helder Camara
Opvangaanbod binnen het kindcentrum	Peuterspeelzaal, BSO 4-5, BSO 5-6, BSO 7+
Adres locatie	Onnemaheerd 2
Postcode/plaats	9736 AM Groningen
Telefoonnummer	050 – 541 22 50
VVE-locatie	Ja
Datum vaststelling	6-10-2020
Datum laatste aanpassing	juli 2023

Inhoudsopgave Locatiegegevens: ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Voorwoord	4
1. De uitwerking van de pedagogische kwaliteit	5
1.1 Pedagogische visie.....	5
1.2 Zelfredzaamheid	6
1.3 Intimiteit	6
1.4 Seksuele ontwikkeling	6
1.5 Verschillen tussen jongens en meisjes	7
1.6 Vallen en opstaan	7
1.7 Meer van hetzelfde.....	7
1.8 Het doen telt.....	7
1.9 Interactie met de kinderen.....	8
1.10 Omgang met straffen en belonen:	8
1.11 Omgang met pestgedrag	9
1.12 Kinderparticipatie	9
1.13 Zelfredzaamheid.....	9
1.14 Mentorschap	10
1.15 Overdrachtsmomenten	10
1.16 De ontwikkeling volgen en stimuleren	10
1.17 Bijzonderheden in de ontwikkeling	10
1.18 De drie-uursregeling	12
2. VVE en de wet OKE.....	14
3. De vestiging	18
3.1 Peuteropvang voor 2-4-jarigen.....	18
3.2 Buitenschoolse opvang van 4-12 jaar	19
4. Een dag op de kinderopvang.....	21
4.1 Dagindeling peuterspeelzaal	21
4.2 Dagindeling buitenschoolse opvang.....	21
5 Vrij spelen en activiteiten/ Breed aanbod	23
5.1 Vrij spelen	23
5.2 Open activiteiten/ open deurenbeleid.....	23
5.3 Kindcentrum-activiteiten.....	23
5.4 Creativiteit	24
5.5 Buitenspelen.....	24
5.6 Natuur & milieu	24

5.7 Uitstapjes.....	25
6 De werkwijze op onze kinderopvang	25
6.1 Voeding.....	25
6.2 Verschonen en zindelijkheid.....	25
6.3 Zieke kinderen	26
6.4 Medicijnen.....	26
6.5 Afspraken over eigen spullen van kinderen	26
6.6 Huisregels en afspraken	26
7 Een professionele omgeving	27
7.1 De professional.....	27
7.2 Beroepskrachten in opleiding en stagiaires	27
7.3 Pedagogisch coach/beleidsmedewerker.....	27
7.4 Veiligheid en gezondheid	30
8. Informatie voor ouders	31
8.1 Wennen	31
8.2 Intakegesprek	31
8.3 Eindgesprek	31
8.4 Ouderbetrokkenheid	31
8.5 Nieuwsbrief	31
8.6 Tarieven en facturering	32
8.7 Klachtencommissie.....	33
9. Index protocollen, beleid en formulieren	34

Voorwoord

VCOG Kinderopvang geeft haar pedagogische visie weer in het pedagogisch beleid, te vinden op de website van VCOG Kinderopvang. In dit pedagogisch werkplan staat beschreven op welke wijze de vestiging de pedagogische visie vormgeeft. In verschillende hoofdstukken wordt de werkwijze beschreven. Hoe gaan wij bijvoorbeeld om met normen en waarden, het aanbieden van activiteiten en kinderopvang. De wijze waarop VCOG Kinderopvang een aantal praktische zaken geregeld heeft, zoals bijvoorbeeld de omgang met klachten of het extra afnemen van dagdelen, staan ook beschreven in het pedagogisch werkplan.

Dit werkplan is tot stand gekomen door overleg over onze dagelijkse werkwijze en onze ontwikkelpunten in relatie tot het pedagogische beleid van VCOG Kinderopvang. Dat betekent dat dit werkplan geen statisch document vormt, maar voortdurend vraagt om de dialoog waarin we met elkaar bespreken of het goed is zoals we handelen. Zijn er vragen of kansen, dan zijn wij bereid om hierover in gesprek te gaan. Dit pedagogisch werkplan is bedoeld voor de medewerkers binnen het IKC, voor de ouders van onze opvang, voor stagiaires, voor beroepskrachten in opleiding en voor vrijwilligers.

Het pedagogisch beleids- en werkplan zijn te vinden op onze website www.vcogkinderopvang.nl. U kunt deze ook inzien op de locatie.

Schrijfwijze

Voor de leesbaarheid schrijven we *hij* als het gaat om een kind en *zij* als het gaat om een IKC-medewerker. We schrijven *ouders* waar het gaat om één of meer ouders of verzorgers.

Team IKC Dom Helder Camara

1. De uitwerking van de pedagogische kwaliteit

1.1 Pedagogische visie

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang. We gaan uit van vier pedagogische basisdoelen voor de opvoeding. Wij zorgen ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen (1), wij geven ze de gelegenheid zich persoonlijk (2) en sociaal (3) te ontwikkelen en om zich de normen en waarden van onze samenleving eigen te maken (4).

Initiatieven waarnemen en volgen

Een kind neemt van nature initiatieven om zich te ontwikkelen en om contact met anderen te krijgen. Het daadwerkelijk waarnemen van deze initiatieven is van groot belang om in contact met elkaar te komen. Je kunt immers alleen reageren op wat je hoort en ziet. Door heel gericht te kijken en te luisteren naar kinderen, kunnen we deze initiatieven waarnemen en volgen. Wij houden rekening met het feit dat jonge kinderen meer tijd nodig hebben om de opgedane indrukken te verwerken en hierop te reageren.

Initiatieven ontvangen (verbaal en non-verbaal)

Ingaan op een initiatief (ontvangen), ondersteunt de ontwikkeling van een kind. We laten een kind door middel van een ontvangstbevestiging merken dat we belangstelling hebben voor de initiatieven die het neemt. Een ontvangstbevestiging kan zijn: je toewenden, oogcontact maken, op vriendelijke toon verbaal reageren, vriendelijke gezichtsuitdrukking, vriendelijke houding, meedoen, ja knikken, ja zeggen en herhalen wat een kind zegt. Zo'n positieve ontvangst stelt een kind gerust; het merkt dat de volwassene hem begrijpt en voelt zich gezien, bevestigd en emotioneel veilig. Een kind dat zich emotioneel veilig voelt, durft meer initiatieven te nemen en kan zo zijn persoonlijke en sociale competentie verder ontwikkelen.

Benoemen

Benoemen wil zeggen: taal geven aan ons eigen handelen en aan datgene wat we zien bij de kinderen. Door te benoemen wat we horen of zien, krijgen we contact met het kind. Daarnaast ondersteunt het benoemen de taalontwikkeling (persoonlijke competentie) van kinderen. Benoemen is verwoorden van eigen initiatieven, initiatieven van een kind, gebeurtenissen in de omgeving en alles wat er te zien is.

De IKC-medewerker zegt (benoemt) wat ze doet of gaat doen. Door het geven van informatie weet een kind wat er gaat gebeuren; dit scheidt duidelijkheid en geeft rust. Zo bevordert 'benoemen' de emotionele veiligheid. Tijdens het benoemen kunnen we 'sfeercommunicatie' toepassen: het benoemen van initiatieven, emoties of gebeurtenissen van een kind en de terugkoppeling hiervan naar de hele groep. Hierdoor raken kinderen bij elkaar betrokken en maken we ze sociaal attent op elkaar. Op deze wijze wordt de ontwikkeling van de sociale competentie gestimuleerd door wenselijk gedrag uit te vergroten. Tegelijkertijd zorgt dit voor overdracht van normen en waarden.

Beurtverdeling

In contact met kinderen is het wisselen van beurten belangrijk, zodat iedereen aan de beurt komt. De betrokkenheid van de kinderen duurt langer, als een kind weet dat het aan de beurt komt. Door andere kinderen bij een gesprek te betrekken, maken we kinderen sociaal attent op elkaar. Door te zorgen voor een goede beurtverdeling helpen we het kind zich te ontwikkelen. We geven het kind de tijd en zorgen voor de ruimte en rust die het nodig heeft om te reageren; dit nodigt hem uit om meer initiatieven te nemen.

Leidinggeven, leiding nemen

Leidinggeven is kind volgend. We geven het kind de leiding door het te volgen, bijvoorbeeld wanneer het een gewenst initiatief neemt. We moedigen hem aan meer initiatief te nemen door het positief te benoemen. Leiding nemen is kind sturend. We nemen de leiding om een kind bij te sturen, bijvoorbeeld omdat het een 'ongewenst' initiatief neemt. Omdat een kind meer leert van positieve bekrachtiging dan van een negatieve afwijzing, doen we dit op een positieve, respectvolle manier: het 'ongewenste' initiatief wordt op een neutrale manier ontvangen. Daarna kiezen we een positieve benadering om het initiatief naar 'gewenst' om te buigen.

Ik-benoeming

In contact met kinderen is het belangrijk dat wij onszelf benoemen als 'ik'. Het kind leert zo het verschil tussen 'ik' en 'jij' en dat draagt bij aan de ontwikkeling van het zelfbesef. Bovendien druk je door de ik-vorm uit dat je deel uitmaakt van de groep, in de groep staat. De ik-benoeming ondersteunt het leidinggeven en leiding nemen.

1.2 Zelfredzaamheid

IKC-medewerkers stimuleren kinderen in hun zelfstandigheid. Kinderen mogen zelf initiatieven nemen zoals bijvoorbeeld helpen met tafeldekken, zelf brood smeren etc. Wij geven kinderen complimenten voor deze initiatieven. Complimenten geven kinderen zelfvertrouwen. Het proces is hierbij belangrijker dan het resultaat. Ook maken IKC-medewerkers kinderen duidelijk dat fouten maken niet erg is. IKC-medewerkers letten zowel op de verbale als de non-verbale uitdrukking van kinderen. Doordat kinderen in een groep worden opgevangen, leren kinderen van elkaar. Ze spiegelen elkaar of nemen samen initiatieven, hierdoor worden kinderen gestimuleerd in hun zelfstandigheid.

1.3 Intimiteit

Intimiteiten hebben betekenis voor het kind, maar hier dienen we zorgvuldig mee om te gaan. Niet ieder kind heeft dezelfde behoeftes en we proberen de fysieke contacten als knuffelen, op schoot zitten, hand- en voet bewegingsspelletjes enz. aan te passen aan het moment en de behoeftes van het kind. De IKC-medewerker schenkt aandacht aan het kind door het te troosten en begrip te tonen bij verdriet en tijd te nemen voor het begroeten en afscheid nemen.

Er wordt gestoeid en gespeeld met kinderen. IKC-medewerkers zijn altijd alert op de intimiteit door het kind gewenst wordt.

1.4 Seksuele ontwikkeling

Kleuters kunnen heel nieuwsgierig zijn naar hun lichaam en dat van anderen. Ze worden zich bewust van de lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes. 'Doktertje' spelen en 'vader & moedertje' zijn favoriet in de peuter- en kleuterleeftijd. Deze spelletjes zijn een normaal onderdeel van de seksuele ontwikkeling. We verbieden het niet, maar we stellen wel regels en begrenzen gedrag. Ook houden we zicht op spelletjes tussen kinderen met voorwerpen. Wij hebben hierin een observerende taak zodat we weten wat er bij de kinderen speelt, maar grijpen in waar nodig.

Kleuters willen alles weten. Dit geldt ook voor seksualiteit. Zwangerschap en geboorte hebben voor kleuters nog geen relatie met seksualiteit. We vinden het wel belangrijk om op hun vragen in te gaan. Dit doen we dan ook zo veel mogelijk en doen we passend bij hun leeftijd.

Vanaf een jaar of 6 lijken kinderen minder interesse te hebben in seksualiteit. Ze stellen minder vragen en tonen minder openlijke belangstelling voor elkaars lichaam. De ontwikkeling gaat wel gewoon door; er gebeurt nu veel meer buiten het gezichtsveld van de volwassenen. Schaamte begint een rol te spelen. De eerste verliefdheden ontstaan. Die kunnen heftige gevoelens teweegbrengen zonder dat daar seksuele

gevoelens aan gekoppeld hoeven te worden. We vinden het belangrijk om open over seksualiteit te praten met kinderen, kinderen serieus te nemen en ze duidelijk antwoord op hun vragen te geven. Daarnaast willen we kinderen meegeven dat het belangrijk is om eigen grenzen aan te geven en rekening te houden met grenzen van andere kinderen.

Vanaf een jaar of 8 worden de gevoelens van verliefdheid intenser. De gevoelens van verliefdheid en lichamelijk contact worden nu ook meer aan elkaar gekoppeld. De verliefden zoeken elkaars aanwezigheid op en gaan bijvoorbeeld tegen elkaar aanzitten of lopen hand in hand. De seksuele voorkeur wordt met voorzichtige stappen verkend, hoewel dit een lang proces is. In deze leeftijdsfase worden vaak grapjes over 'homo's' gemaakt. We bespreken met kinderen vanaf 8 jaar dat er in onze wereld een veelzijdigheid is als het gaat om uitingen van liefde en we leren kinderen respect te hebben voor deze uitingsvormen.

We maken geen foto's of film opnamen van blote of ontblote kinderen.

1.5 Verschillen tussen jongens en meisjes

We spelen in op de verschillende interesses en behoeften die jongens en meisjes kunnen hebben. Die verschillen hebben deels te maken met de ontwikkeling van de hersenen. De linkerhersenhalft ontwikkelt zich langzamer dan de rechterhalft. Door de invloed van het mannelijke hormoon testosteron, verloopt dat proces bij jongens langzamer. Daarom hebben zij meer behoefte aan grof motorische bewegingen, waarbij ze letterlijk de ruimte nodig hebben. Ze kunnen sneller hun interesse verliezen bij activiteiten die een beroep doen op hun fijne motoriek. De ontwikkeling van de fijne motoriek verloopt bij meisjes sneller; daarom zal hun spanningsboog bij dergelijke activiteiten groter zijn dan bij jongens. Om dezelfde reden uiten jongens zich veelal fysieke en stoeien daarom graag met elkaar. We kijken naar het individuele kind en sluiten aan op zijn/haar behoefte ongeacht of het een jongen of een meisje is. Ieder kind krijgt de ruimte die het nodig heeft maar wordt ook begrenst als het onveilig wordt.

1.6 Vallen en opstaan

Wij geven kinderen de ruimte situaties te oefenen en ervarend te leren. Dit gebeurt soms letterlijk met vallen en opstaan, bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen. Kinderen leren zo risico's in te schatten. Spelen zonder risico kan niet, uiteraard begeleiden wij de kinderen hierin. In de buitenruimte zijn verschillende mogelijkheden om te oefenen met o.a. evenwicht bewaren, klimmen en klauteren.

1.7 Meer van hetzelfde

Kinderen willen soms gedurende langere tijd met dezelfde activiteit bezig zijn. Bijvoorbeeld een week met Kapla of met puzzels spelen. Zo vergroten ze hun concentratievermogen en verdiepen ze het spel met fantasie. Alle ervaringen krijgen de tijd om opgeslagen te worden in het brein. We gunnen kinderen de gelegenheid en de tijd om ervarend te leren. Als de kinderen een bouwwerk hebben gemaakt, geven we ze de gelegenheid om het bouwwerk gedurende een afgesproken tijd te laten staan.

1.8 Het doen telt

Voor alle kinderen geldt dat het eindresultaat van hun activiteit minder belangrijk is dan de weg daarnaartoe. Die weg bestaat uit ervaren en proberen. Het is bijvoorbeeld een enorme ervaring als een kind zelfstandig over de zandbakrand naar de overkant loopt. Dat vergroot zijn zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

1.9 Interactie met de kinderen

Een kind wordt opgevangen in een groep, dus er is altijd sprake van interactie. De IKC-medewerker heeft een belangrijke rol bij de interactiepatronen in de groep. De medewerker ontvangt de initiatieven van de kinderen, zodat de kinderen zich gehoord en gezien voelen. De medewerker stimuleert ook de interactie tussen de kinderen. Belangrijke interactievaardigheden voor de pedagogisch medewerkers zijn:

- Sensitieve responsiviteit: de vaardigheid om signalen die aangeven dat een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, op te merken, goed te interpreteren, en er passend op te reageren;
- Autonomie respecteren: de vaardigheid om het kind veel ruimte te geven om dingen zelf te doen en het kind hierin te stimuleren;
- Structureren en grenzen stellen: de vaardigheid om aan kinderen duidelijk te maken wat er van hen verwacht wordt en er tevens voor zorgen dat zij zich daar ook aan houden;
- Praten en uitleg geven: de vaardigheid in praten en uitleggen waarbij de mate, timing en inhoud van de interacties afgestemd worden op het begripsniveau en de interesses van de kinderen;
- Interacties in de groep begeleiden: de vaardigheid om goed om te gaan met negatieve interacties en het bevorderen van positieve interacties tussen kinderen door het opmerken en belonen ervan;
- Ontwikkeling stimuleren: de vaardigheid om de persoonlijke competentie van kinderen te stimuleren, door die stimulering goed af te stemmen op de aandacht en het begripsniveau van het kind.

1.10 Omgang met straffen en belonen:

Binnen IKC Dom Helder Camara dragen wij zorg voor een positief (leer)klimaat waarbij elk kind zich veilig voelt en zichzelf kan zijn. Bij het creëren van een positief klimaat maken we gebruik van de methode 'De Vreedzame School'. Deze methode wordt in de opvang en in het onderwijs gebruikt. Alle medewerkers zijn geschoold in het werken met de methode. We spreken hierdoor allemaal dezelfde taal.

We willen te vertrouwen zijn

Wij gaan uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de kinderen. IKC Dom Helder Camara streeft naar een positieve, opbouwende sfeer. Waarbij kinderen zichzelf mogen zijn en gezien, gehoord en begrepen worden. Als kinderen zichzelf kunnen zijn, is het gedrag voor andere kinderen voorspelbaar en kunnen ze elkaar vertrouwen.

Wij, het team en ouders, zijn samen verantwoordelijk

Wij, het team en ouders zijn samen verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Een goede samenwerking is fundamenteel voor de sociale ontwikkeling van het kind. Wij zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag, in overleg met elkaar, op een nette manier aan te pakken.

We geven het goede voorbeeld

Wij willen respectvol met elkaar omgaan. Dit doen wij door zowel op school als thuis respectvol te spreken over elkaar en (ouder(s)/verzorger(s) over elkaars) kinderen. Indien zich een probleem voor doet of als ouder(s)/verzorger(s) zich zorgen maken, dan kunnen zij altijd bij het team terecht.

Alle kinderen binnen ons centrum krijgen lessen uit de methode De Vreedzame School. Deze is gericht op het creëren en behouden van een positief klimaat in de groep en op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast krijgen kinderen vanaf groep 6 Rots en Watertraining. Kinderen leren op een goede manier met zichzelf en met de ander om te gaan.

1.11 Omgang met pestgedrag

Jonge kinderen vertonen nog niet echt pestgedrag. Buitensluiting gebeurt nog niet bewust, het is hooguit kopieergedrag van een ouder iemand. Peuters plagen het liefst een volwassene omdat die de grap ervan inziet. M.b.v. De Vreedzame School maken we kinderen bewust van hun verschillen en overeenkomsten. Hiermee willen wij dat kinderen respect ontwikkelen voor zichzelf en een ander en dat dit pestgedrag helpt te voorkomen op latere leeftijd.

1.12 Kinderparticipatie

Kinderparticipatie is het betrekken van kinderen in overleg en bij het nemen van beslissingen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen. Wij leren kinderen hoe ze mee kunnen denken bij keuzes. Bij het aanleren van normen en waarden past bijvoorbeeld uitleg over gedrag, gevolg en keuzes die je kan maken voor een verschillend resultaat.

Een kind leert zo dat zijn mening belangrijk is, maar ook dat hij rekening moet houden met meningen van anderen.

Wij betrekken onze kinderen door:

- kinderen over de opvang en de activiteiten te informeren;
- te luisteren naar wat de kinderen vertellen;
- hun mening te vragen en hen te stimuleren om die te geven;
- te overleggen met de kinderen;
- samen plannen te maken;
- de kinderen te laten meebeslissen;
- de kinderen zelf te laten beslissen en hun verantwoordelijkheid te laten nemen.

Voorbeelden waarbij kinderen betrokken kunnen worden:

- het opstellen of wijzigen van leefregels voor hun groep;
- de inrichting van de ruimte of de aanschaf van spel materiaal;
- het organiseren van activiteiten.

1.13 Zelfredzaamheid

Binnen de kinderopvang zijn zelfstandigheid en zelfredzaamheid sleutelwoorden. De kinderen krijgen, passend bij hun leeftijd, meer vrijheden. Vanaf 8-jarige leeftijd kan een zelfstandigheidcontract worden afgesloten. Dit contract wordt tussen IKC-medewerker, ouder en kind gesloten. Aan de hand hiervan kan het kind zelfstandig een aantal activiteiten ondernemen zoals van de buitenschoolse opvang naar school lopen om op het schoolplein te spelen, een boodschap doen, bij een vriendje of gewoon buiten spelen. De afspraken die met ouders en kind gemaakt kunnen worden, zijn afhankelijk van de vestiging en haar omgeving. Uiteraard wordt dit contract afgesloten op het moment dat het kind er ook echt aan toe is. Daarnaast laten we kinderen in de dagelijkse praktijk zoveel mogelijk zelf doen en zelf proberen. Kinderen mogen hun eigen brood smeren, (als wij zien dat zij dit kunnen) fruit schillen/snijden (vanaf 8 jaar), samen ruzietjes oplossen volgens de Vreedzame School of onder begeleiding, zelf nadenken en pakken wat je nodig hebt om iets te maken/knutselen.

1.14 Mentorschap

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een IKC-medewerker die op de groep werkt van het kind. Tijdens het intakegesprek wordt duidelijk gemaakt wie de mentor van uw kind is. Wanneer de mentor wijzigt stellen wij u en uw kind op de hoogte via persoonlijk contact.

De mentor is het aanspreekpunt voor u en uw kind om de ontwikkeling en het welbevinden te bespreken. De mentor houdt u structureel op de hoogte, dit kan mondeling tijdens de overdracht of tijdens een oudergesprek. Wij vinden het belangrijk dat zowel u als het kind niet alleen bij de mentor terecht kan, maar bij elke IKC-medewerker. De betreffende IKC-medewerker zal dit vervolgens communiceren met de mentor van het kind.

1.15 Overdrachtsmomenten

Zowel aan het begin als aan het einde van de dag is er ruimte voor een overdracht. De medewerkers vinden het prettig om van ouders te horen of er bijzonderheden zijn, zodat de medewerkers hier gedurende de dag rekening mee kunnen houden. Bij de overdracht aan het eind van de dag vertellen medewerkers hoe de dag verliep en of er bijzonderheden zijn voorgevallen. We hechten er daarom aan dat u uw kind zelf komt brengen en halen, dan kunnen we de overdracht goed vormgeven. Die informatie gaat over (sociaal) gedrag en activiteiten. Foto's en knutselwerkjes van de kinderen worden in de tasjes/bakjes van de kinderen overgedragen of aan de ouders meegegeven.

Overdracht naar de basisschool

De overdracht van kennis over de ontwikkeling van uw kind wordt binnen het IKC in een gesprek overgedragen aan de leerkracht. U wordt uitgenodigd om bij deze overdracht aanwezig te zijn. Op deze manier ronden we de voorschoolse periode af en starten we de basisschoolperiode samen op.

Mocht uw kind naar een andere basisschool gaan, dan vragen wij een gesprek aan met de desbetreffende leerkracht van de betreffende school. In beide gevallen vragen wij hiervoor uw toestemming en handtekening op de observatieformulieren.

Overdracht naar de buitenschoolse opvang

De overdracht van kennis over de ontwikkeling van uw kind wordt binnen onze opvanglocatie in een gesprek overgedragen aan de IKC-medewerker van de buitenschoolse opvang. Mocht uw kind naar een andere buitenschoolse opvang gaan, dan vragen wij die organisatie om zelf contact met ons op te nemen.

In beide gevallen vragen wij hiervoor uw toestemming en een handtekening op de observatieformulieren.

1.16 De ontwikkeling volgen en stimuleren

Bij ons worden kinderen het hele jaar gevolgd. Wij werken met een kind volgsysteem waarbij het mogelijk is systematisch naar kinderen te kijken. De IKC-medewerkers observeren de kinderen met behulp van de het kindvolgsysteem KIJK!. Dit kind volgsysteem registreert en volgt de ontwikkeling van uw kind. Observatie is belangrijk om tijdig achterstanden te signaleren maar ook voor de overdracht naar de basisschool en de buitenschoolse opvang, hiervoor wordt altijd eerst uw toestemming gevraagd. De observaties worden minimaal 1 keer per jaar (indien gewenst) met u gedeeld tijdens de voortgangsgesprekken.

1.17 Bijzonderheden in de ontwikkeling

Niet altijd verloopt de ontwikkeling van een kind volgens verwachting. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen.

Wij hebben samen met de ouders een signalerende rol, maar kunnen niet diagnosticeren. Zodra onze IKC-medewerkers zich zorgen maken over een kind, wordt dit met de ouders besproken. Andersom horen wij ook graag van u wanneer u zich zorgen maakt over uw kind. Samen zullen we zorgen voor een passende ondersteuning en stimulering van zijn of haar ontwikkeling. Ons uitgangspunt is altijd het welbevinden van het kind.

We kunnen niet altijd de zorg en aandacht bieden die een kind nodig heeft. Soms komen we tot de conclusie dat een kind niet op de juiste plek is bij ons. We bekijken samen met ouders en collega's of we kinderen met een beperking of ontwikkelingsproblemen goede opvang kunnen bieden. Wat de mogelijkheden zijn hangt echter altijd af van de specifieke situatie.

Onderwijsondersteuningsteam

VCOG Kinderopvang mag gebruik maken van het expertisecentrum van de onderwijsstichting VCOG. Het team orthopedagogen, gedragspecialisten, taalspecialisten en specialisten kan ingezet worden voor kinderen met een beperking. De expertise van dit ondersteuningsteam ondersteunt, adviseert en begeleidt de IKC-medewerkers om passende opvang te kunnen bieden voor ieder kind, of geeft advies voor een passende doorverwijzing naar een andere instantie.

Lokale hulpverlening en samenwerkende instanties.

Als er vragen zijn rondom de zorg van uw kind, werkt de opvang samen met het WIJ-team van de wijk Beijum. Daarnaast hebben we intern mogelijkheden voor hulpverlening via onze samenwerkingspartners Mindcare, Logopedisch Centrum Noord en RID. Ook werken we samen met landelijke partners zoals Veilig Thuis en de GGD.

Beeldcoaching

Beeldcoaching is een begeleidingsmethodiek die we binnen IKC Dom Helder Camara hanteren om de opvang zo goed mogelijk af te stemmen op de kinderen. Bij IKC Dom Helder Camara wordt coaching als middel ingezet om de IKC-medewerker te ondersteunen. De methodiek wordt zowel ingezet bij vragen rondom kindzorg, als bij vragen rondom het groepsproces. Bij IKC Dom Helder Camara en binnen VCOG Kinderopvang zijn meerdere mensen opgeleid tot beeldcoach die deze ondersteuning kunnen geven.

De beeldcoach maakt in de groep opnames en bespreekt dit vervolgens met de medewerker. De beeldcoach hanteert een beroepscode, waarin staat dat de gemaakte opnames niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Zo blijven de videobeelden die in de groep gemaakt worden, onder het beheer van de beeldcoach en worden niet aan anderen vertoond. De-medewerker staat centraal bij de opnames. Het gaat om haar doen en laten.

De beeldcoach is er niet op uit de kinderen te filmen, maar de medewerker. Indien de methodiek wordt ingezet bij specifieke begeleidingsvragen van één of meer kinderen, dan worden ouders hiervan in kennis gesteld en om toestemming gevraagd.

1.18 De drie-uursregeling

Het is conform de “IKK wet” toegestaan dat wanneer de opvang langer dan 10 uur per dag geopend is, er maximaal drie uur mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio. Wanneer er 1 pedagogisch medewerker op de groep werkt is de drie-uursregeling niet van toepassing. Wanneer er 2 pedagogisch medewerkers op de groep werken is de drie-uursregeling wel van toepassing.

Op locatie IKC Dom Helder Camara wordt afwijken van de BKR tijdens de pauzetijden en aan het begin en eind van de dag. Deze afwijking is nooit meer dan in totaal 3 uur per dag. Aan het begin en eind van de dag worden geen of rustige activiteiten aangeboden en worden de kinderen uitgenodigd te spelen in de verschillende speelhoeken van het lokaal. Tevens worden ouders gestimuleerd een korte periode bij de kinderen te blijven tijdens het halen en brengen. Hierdoor kan tijdens het afwijken van de BKR volstaan worden met minimaal de helft van de benodigde beroepskrachten volgens de BKR.

De tijden waarop met pauze wordt gegaan kunnen, bijvoorbeeld als de situatie op de groep daarom vraagt, afwijken van de boven vermelde pauzetijden. De totale pauzeduur is nooit meer dan 2 uur per dag.

Peuterspeelzaal

Het is Conform de “IKK wet” niet toegestaan dat er in de peuteropvang afgeweken wordt van de beroepskracht-kindratio. De opvang is namelijk niet langer dan 10 uur per dag geopend.

Maximale groepsgrootte PSZ Flamingo volgens het LRK: 16

Leeftijd kinderen	Aantal IKC-medewerkers	Aantal kinderen	Aantal IKC-medewerkers	Aantal kinderen
2 tot 4	1	8	2	16

Inzet personeel

Peuteropvang	Start rooster	Pauze	Eind rooster	Rooster personeelsuren
0,5 groep	openingstijd	geen	sluitingstijd	8.30-12.30
1 groep 2 PM nodig	openingstijd	geen	sluitingstijd	8.30-12.30 8.30-12.30

Buitenschoolse opvang

Het is Conform de “IKK wet” toegestaan dat er op een BSO-ochtend of -middag maximaal een half uur per dag afgeweken mag worden van de beroepskracht-kindratio. Wanneer de opvang langer dan 10 uur per dag geopend is, bijvoorbeeld tijdens de vakanties of studiedagen, mag er maximaal drie uur worden afgeweken. Wanneer er 1 IKC- medewerker op de groep werkt is de drie-uursregeling niet van toepassing.

Maximale groepsgrootte Buitenschoolse opvang DHC volgens het LRK: 60

Maximale groepsgrootte BSO Flamingo

Leeftijd kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen
4 tot 5,5	1	10	2	20

Maximale groepsgrootte BSO Bijen

Leeftijd kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen
5,5 tot 8	1	11	2	22

Maximale groepsgrootte BSO Panters

Leeftijd kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen
8 tot 13	1	12	2	24

Maximale groepsgrootte BSO Bijen wo-vr

Leeftijd kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen
4 tot 12	1	11	2	22

Inzet personeel

Schoolweken

BSO	Start rooster	Pauze	Eind rooster	Rooster personeelsuren
0,5 groep	15 min voor schoolbel	geen	sluitingstijd	14.15-18.00
1 groep 2 PM nodig	15 min voor schoolbel	geen	sluitingstijd	14.15-18.00 14.15-17.00/17.30

Vakantieweeken en margedagen

BSO	Start rooster	Pauze	Eind rooster	Rooster uren
0,5 groep	openingstijd	geen	sluitingstijd	7.00/7.30 – 13:00 13:00 – 18.00
1 groep 2 PM nodig	1 PM openingstijd	1 PM 45min. 12.45-13.30	1PM sluitingstijd	7.00/7.30/8.00 – 17.00 9.00 – 18.00 7.00/7.30 – 13:00 13:00 – 18.00
1 groep 3 PM nodig	1 PM openingstijd	2 PM elk 45 min. 12.30-13.15 13.15-14.00	1PM sluitingstijd	7.00/7.30/8.00 – 17.00 9.00 – 17.30 9.30 – 18.00 7.00/7.30 – 13:00 13:00 – 18.00

De tijden waarop met pauze wordt gegaan kunnen, bijvoorbeeld als de situatie op de groep daarom vraagt, afwijken van de boven vermelde pauzetijden. De totale pauzeduur is nooit meer dan 2 uur per dag.

VSO

Maximale groepsgrootte VSO IKC Dom Helder Camara volgens het LRK: 60

Leeftijd kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen
4 tot 12	1	11	2	22		

Inzet personeel

VSO	Start rooster	Pauze	Eind rooster	Rooster personeelsuren
0,5 groep	openingstijd	geen	sluitingstijd	7.00/7.30-8.30
1 groep 2 PM nodig	openingstijd	geen	sluitingstijd	7.00-8.30 7.30-8.30

2. VVE en de wet OKE

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) beschreven in de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE) is één van de speerpunten van de huidige regering. Op onze locatie werken wij met een NJI erkend VVE programma. Dit is een programma gericht op taalontwikkeling, denkontwikkeling, rekenontwikkeling, motorische ontwikkeling, creatieve ontwikkeling en sociale-emotionele ontwikkeling. Op onze locatie werken wij met het VVE-programma Startblokken.

In de jaarlijkse evaluatie van het pedagogisch werkplan, nemen wij specifiek de evaluatie mee, van de wijze waarop wij uitvoering geven aan ons VVE-beleid zoals omschreven is in dit hoofdstuk. Het pedagogisch educatief plan is te vinden op de website van VCOG Kinderopvang.

Visie op VVE

De ontwikkelbehoeften van de kinderen vormen het uitgangspunt voor de pedagogische en educatieve aanpak en het VVE-activiteitenaanbod. VVE is geen doel op zich maar maakt onderdeel uit van het totale educatieve aanbod voor kinderen van 2– 4 jaar. Door de pedagogische en didactische aanpak aan te laten sluiten bij de ontwikkelbehoeften van de kinderen, ontstaat voor alle kinderen een passend aanbod dat aansluit bij hun niveau, maar ook bij hun leerstijl. Binnen het aanbod voor jonge kinderen is er sprake van een optimale balans tussen aandacht voor de diverse ontwikkelingsgebieden, zoals taal, rekenen, sociaal emotionele ontwikkeling en motoriek. Het VVE-aanbod is gericht op de brede ontwikkeling van de kinderen.

Missie op VVE

In het IKC wordt onder leiding van de directeur gewerkt aan hoog gekwalificeerd, meetbaar en eigentijds onderwijs en opvoeding, waarin organisatie en ouders vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid kinderen vormen in de volle breedte van hun menszijn. Het kind staat centraal door in het ontwikkelproces het kind te betrekken. Door middel van een positieve benadering heten we ieder kind welkom. Wij bieden een veilige, uitdagende, innoverende, gestructureerde en sfeervolle omgeving. Dit biedt kinderen een optimale mogelijkheid om op een prettige manier samen te leren en te ontwikkelen. Kinderen leren omgaan met onderlinge verschillen en ieder kind wordt gestimuleerd om met zijn of haar talenten het beste uit zichzelf te halen.

Aanbod

Wij bieden 960 uur voorschoolse educatie aan voor alle peuters met een VVE-indicatie verdeeld over een periode van 1,5 jaar. In de praktijk betekent dit een aanbod van 16 uur verdeeld over vier dagen gedurende 40 weken per jaar. Wij hebben de voorkeur voor een afname van 16 uur maar kunnen in overleg ook 12 uur VVE aanbieden. De kinderen krijgen door het methodisch en gestructureerd werken binnen de groep een passend aanbod voor de algehele ontwikkeling. Wij bieden uit ons VVE programma jaarlijks verschillende thema's aan en vullen het jaar aan met eigen of andere thema's.

De ruimte waar de peuters verblijven is zodanig ingericht dat in de verschillende hoeken en met verschillende materialen en methodes de ontwikkeling in alle breedte wordt gestimuleerd. De hoeken zijn bijvoorbeeld ingericht als poppenhoek, bouwhoek en themahoek. In de poppenhoek komen kinderen tot fantasiespel en kunnen thema's verwerkt worden zoals: familie, eten en drinken, beroepen (sociaal-emotionele ontwikkeling, psychosociale ontwikkeling, emotionele veiligheid door je vertrouwd te voelen in bepaalde rollen). In de bouwhoek hebben wij houten blokken, duplo, auto's, dieren etc. (grove motoriek, fijne motoriek). In de themahoek wordt elk thema gepresenteerd en vinden kinderen hun creaties terug (cognitieve ontwikkeling, creativiteit, waarneming fantasie). Spelletjes, puzzelen, knutselen en boekjes voorlezen doen we aan de groepstafels (cognitieve ontwikkeling, creativiteit).

De VVE-educatie vindt plaats in de groepsruimte, maar zeker ook buiten op het speelterrein.

Zowel binnen als buiten zijn aantrekkelijk ingericht met materialen die de peuters prikkelen en stimuleren tot ontdekking. Vanzelfsprekend wisselt de aankleding en inrichting regelmatig aan de hand van de thema's waaraan gewerkt wordt. Dit gebeurt ook op basis van evaluaties waarin zowel leerkrachten en IKC-medewerkers participeren en die gedeeld worden via de nieuwsbrief met de ouders, zo blijft het VVE-aanbod actueel en aantrekkelijk.

Voorbeelden van taal, rekenen, motoriek, sociaal-emotioneel activiteiten

Met behulp van de VVE-thema's worden de activiteiten gestructureerd aangeboden en bestrijken het gehele brede terrein van de ontwikkeling van de peuters. Naast de stimulering van de taalontwikkeling wordt met behulp van leuke activiteiten en opdrachten veel aandacht besteed aan de rekenvaardigheid, de motoriek, sociale vaardigheden en normen en waarden. Bijvoorbeeld bij het thema jarig worden woordkaarten gebruikt (taalontwikkeling), staat er altijd een voorleesboek centraal (taalontwikkeling), zetten we de knuffels, meegenomen van huis als bezoek, van groot naar klein (rekenontwikkeling), kijken we hoeveel knuffels er in onze bak past (rekenontwikkeling), knutselen we slingers met allerlei zachte stofjes (motorische ontwikkeling), is een knuffel zoek en gaan we op speurtocht (motorische/cognitieve ontwikkeling) en leren de kinderen dat ze met elkaars knuffels mogen spelen (leren samen spelen) in de huishoek of bouwhoek (sociaal emotioneel).

Ouders worden ook op de hoogte gebracht van een nieuw thema. Een voorbeeld hiervan zijn de nieuwsbrieven over de thema's. Bij ieder thema horen woordkaarten. Deze worden opgehangen op ooghoogte voor de kinderen zodat ze hier zelf naar toe kunnen lopen. Ook hangen er overal letters.

Doordat kinderen op vroege leeftijd zien dat dingen een betekenis hebben en dat we dit met taal uitdrukken, verhogen ze hun letterkennis en gaan ze dit sneller begrijpen en toepassen. Tevens werkt de groep met pictogrammen, altijd met de duidelijke uitleg hoe het dagdeel eruitziet.

Samenwerken

De kracht van het gebruik van het VVE programma is de samenwerking met de leerkrachten van groep 1 en 2. De doorgaande lijn van de kinderopvang naar de basisschool wordt zo gewaarborgd. De samenwerking bestaat uit team overleggen, een gezamenlijke ouderavond en de kinderen kunnen op verzoek vast meedraaien in groep 1, of kinderen uit groep 1 kunnen terugvallen naar de peutergroep mits het beroepskracht-kindratio dit toe laat. De start op de basisschool is voor het kind, door een gestructureerde overdracht, gemakkelijker.

Op zowel de basisschool als op de VVE-locatie worden alle handelingen en de interactie tussen IKC medewerker/leerkracht en kind ondersteund door taal.

Kind volgsysteem

Het aanbod voor de peuters, met ondersteuning van het VVE Programma, is specifiek op hun persoonlijke ontwikkeling gericht. Met behulp van het kindvolgsysteem KIIK! wordt de individuele ontwikkeling gevolgd en kan het aanbod specifiek hierop worden ingericht. Het volgen van de peuter kan leiden tot een op de peuter gericht specifiek aanbod om bijvoorbeeld één ontwikkelingsgebied extra te stimuleren. Wij observeren de kinderen hiervoor 3 keer per traject. We stimuleren de doelgroep kinderen extra door het 1 op 1 gericht aanbieden van spelletjes bijvoorbeeld over kleuren en tellen. Een boekje lezen, waarbij kleuren worden benoemd en bijvoorbeeld dieren worden benoemd.

De ontwikkeling van de peuter wordt geregeld met de ouders gedeeld, zodat zowel op de opvang als thuis, op dezelfde wijze met de kinderen wordt omgegaan en ze voortdurend positief gestimuleerd worden.

Opbrengst bewust werken (OBW)

Opbrengst bewust werken is systematisch en doelgericht werken op basis van verzamelde gegevens over de kinderen. We weten dat kinderen verschillen in hun ontwikkelingsbehoeften. Waar het ene kind sociaal-emotioneel al ver is, is het andere kind op het gebied van taal misschien sterker. Om kinderen goed te ondersteunen in hun ontwikkeling, moeten we ons aanbod afstemmen op hun ontwikkelingsniveau. Daarvoor hebben we observatiegegevens nodig, die ons duiden waar een kind staat. De combinatie van observatiegegevens en een goede kennis van de ontwikkeling van kinderen, helpt ons te bepalen hoe we kinderen kunnen ondersteunen bij de volgende stap in hun ontwikkeling. Deze doelgerichte manier van werken is de kern van opbrengst bewust werken (OBW): welke doelen stel ik voor welke kinderen, met welk aanbod kan ik deze doelen bereiken en tot slot: is het gelukt? Opbrengst bewust werken helpt ons ontwikkelingskansen van kinderen optimaal te benutten.

De werkwijze van OBW wordt gecombineerd met ons VVE programma en het kind volgsysteem. Iedere week wordt er geëvalueerd op onze werkwijze en stemmen we ons aanbod af op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en de gehele groep.

Ouderbetrokkenheid

Belangrijk onderdeel van het VVE programma is het ouderbeleid. Aan ouders wordt van tevoren bekend gemaakt welk thema aan de orde komt, door de nieuwsbrief en de thematafel bij de ingang. Hierbij krijgen ouders informatie over welke boekjes zelf gelezen kunnen worden en welke liedjes erbij horen. Van ouders wordt dan ook een actieve rol in de thuissituatie verwacht.

VVE-bijeenkomsten

Op de peuteropvang IKC Dom Helder Camara organiseren de IKC-medewerkers van de peuterspeelzaal de VVE-ouderbijeenkomsten. Tijdens deze ouderbijeenkomsten krijgen de ouders informatie over het thema (de activiteiten) op de peuterspeelzaal/school. Ouders krijgen handvatten voor zichzelf mee, waarmee ze thuis aan de hand van deze thema's kunnen leren met hun kinderen. De social worker sluit hier ook bij aan en gaat ook regelmatig naar de peuterspeelzaal om ouders te attenderen op social work, het WIJ-team in de wijk en de activiteiten die daar plaatsvinden. Tijdens de terugkerende oudergesprekken wordt geëvalueerd hoe wij kinderen het beste kunnen ondersteunen. Bij de intake komt dit ook nadrukkelijk aan de orde.

Deskundigheidsbevordering

De IKC-medewerkers zijn geschoold in VVE en deze deskundigheid wordt door bij- en nascholing op peil gehouden. De uitgebreide uitwerking van de deskundigheidsbevordering kunt u lezen in het VVE opleidingsplan, te vinden op de website.

Aanvullend beleid is te vinden in het personeels-, leer- en ontwikkelplan en Pedagogisch Educatief Plan.

3. De vestiging

IKC Dom Helder Camara is een plek voor opvang, onderwijs en zorg. De locatie staat in de wijk Beijum van de stad Groningen. Het team van IKC Dom Helder Camara werkt intensief samen aan de ontwikkeling van kinderen.

3.1 Peuteropvang voor 2-4-jarigen

De peuterspeelzaal

De peuterspeelzaal is er voor kinderen van 2 tot 4 jaar, uw zoon of dochter komt hier in contact met leeftijdgenootjes. Spelenderwijs wordt hij of zij voorbereid op de basisschool. De peuterspeelzaal is een fijne, gezellige plek waar peuters spelen, ontdekken en groeien! Samen de dag beginnen, knutselen in de groep, buiten spelen, zo weet uw peuter steeds beter wat hem of haar te wachten staat op de basisschool.

Onze peuterspeelzaal maakt onderdeel uit van ons IKC. We werken samen aan één doorgaande ontwikkelingslijn van peuteropvang naar school. Op de peuterspeelzaal is het fruit en drinken en de lunch bij de prijs inbegrepen.

De peuterspeelzaal is geopend op:

Maandag van 8:30u tot 12:30u

Dinsdag van 8.30u tot 12.30u

Woensdag van 8.30u tot 12.30u

Donderdag van 8.30u tot 12.30u

Vrijdag van 8.30u tot 12.30u

De beroepskracht-kindratio

Maximale groepsmaat volgens het LRK:				
Leeftijd kinderen	Aantal IKC-medewerkers	Aantal kinderen	Aantal IKC-medewerkers	Aantal kinderen
2 tot 4	1	8	2	16

Wij rekenen met de wettelijk vastgestelde beroepskracht-kindratio van www.1ratio.nl

De stamgroep

Een stamgroep is een vaste groep kinderen op de peuterspeelzaal met een eigen groepsruimte. Het kind maakt gedurende de week gebruik van hooguit 2 verschillende groepsruimten. Bij activiteiten kunnen kinderen de stamgroep verlaten maar het kind begint en eindigt de dag op de stamgroep. De maximale grootte van de stamgroep wordt bij activiteiten tijdelijk losgelaten. Hoe groot de stamgroep is, hangt af van de leeftijd van de kinderen in de groep maar is altijd maximaal 16 kinderen. Hoe ouder de kinderen zijn, hoe groter de stamgroep kan zijn.

De stamgroep op de peutergroep heet 'de Flamingo'.

De binnenruimte

IKC Dom Helder Camara heeft een mooie zonnige en lichte ruimte waar kinderen veilig kunnen spelen. De groep heeft een leeshoek, een puzzelhoek, een knutselhoek, een rij/bouwhoek, een huishoek, een

knutsel/kleitafel en een ontdekhoek naar behoefte. Aan de grote tafel worden regelmatig spelletjes gespeeld, gepuzzeld of zijn er leuke creatieve activiteiten. Peuters kunnen (onder begeleiding van de IKC-medewerker) ook gebruik maken van de bouwhoek van de kleuters. We hebben twee toiletten (één hoog en een laag kindertoilet) en een verstelbare verschoontafel met kussen en een opstapje. Ook wordt er gebruik gemaakt van de voorruimte met een huishoek (met afgesloten hekje naar de rest van de voorruimte) een keuken waar wel eens samen gekookt wordt en waar voor de IKC medewerkers de vaatwasser is. Ook het speellokaal wordt gebruikt voor klim en klauter spel of dans onder begeleiding van een IKC medewerker.

De buitenruimte

De peuterspeelzaal heeft een prachtige afgesloten buitenruimte met speeltoestellen die kinderen uitdagen tot spelen, rennen, stoeien en ontdekken. De tuin heeft hoogteverschillen waardoor kinderen kunnen oefenen met klimmen en klauteren. De zandbak is voorzien van speelmiddelen waardoor kinderen naast het bouwen en graven met hun fantasie aan de slag kunnen gaan. Naast het vrij spel biedt de tuin diverse hoekjes waar kinderen even rustig tot zichzelf kunnen komen. De tuin biedt een prachtig evenwicht tussen uitdaging en veiligheid. Doordat de omgeving van invloed is op het vrije spel is het mogelijk met de buitenspeelruimte van IKC Dom Helder Camara voorwaarden te organiseren die leer- of ontwikkelingsdoelen nastreven.

3.2 Buitenschoolse opvang van 4-12 jaar

De voorschoolse opvang

Bij de voorschoolse opvang worden de kinderen voor schooltijd opgevangen, dit kan vanaf 07:30 uur.

Vervroegde opvang is ook mogelijk vanaf 07:00 uur. Informeer hiervoor bij de medewerkers op locatie of bij de locatieleiding van ons IKC. Uw kind krijgt tijdens de VSO de vrijheid en de tijd om te spelen. De medewerker zorgt ervoor dat uw kind vlak voor aanvangstijd van school in de klas is.

De naschoolse opvang

Bij de BSO kan uw kind na schooltijd, op studiedagen en in schoolvakanties worden opgevangen tot 18 uur en er is een mogelijkheid tot verlengde opvang tot 18:30 uur. We werken met een vast dagritme op de BSO waarin afwisseling is tussen spelen en eet/drinkmomenten zoals hieronder beschreven. Op de vestiging kan uw kind onder het genot van een gezonde snack en drinken zijn of haar verhaal doen. Daarna mogen de kinderen zelf bepalen wat zij willen doen. Er is ruimte voor vrij spel en de medewerker zal activiteiten aanbieden waar uw kind vrijwillig aan mee kan doen.

Er wordt gewerkt met een zogeheten “opendeuren” beleid. Hierbij wordt er dagelijks activiteiten voorbereid op iedere groep. De kinderen krijgen de activiteiten als voorstel aangeboden en mogen daarbij zelf de beslissing maken of en bij welke activiteit zij aan willen sluiten, dit mag dus ook bij een andere groep zijn. Zo zijn alle kinderen bij elkaar en met elkaar. Jonge kinderen kunnen geholpen worden door oudere kinderen, alle leeftijden staan met elkaar in contact en werken samen.

Als kinderen van een andere school gehaald moeten worden, dan worden deze te voet gehaald of gebracht. De IKC-medewerkers hebben, in overleg met de school, de plaats bepaald waar zij staan te wachten op de kinderen, dit is altijd binnen de kaders van het schoolplein.

De beroepskracht-kindratio

Maximale groepsgrootte volgens het LRK:				
Leeftijd kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers	Aantal kinderen
4 – 5,5 jaar	1	10	2	20
5,5 – 7 jaar	1	10	2	20
8+ jaar	1	12	2	24

Wij rekenen met de wettelijk vastgestelde beroepskracht-kindratio van www.1ratio.nl

De basisgroepen

Naarmate de kinderen ouder worden, geven wij ze de vrijheid en keuzes die passen bij hun ontwikkeling. Dat geldt ook voor het gebruik van de binnen- en buitenruimte. Wij begeleiden en bewaken dit proces voor ieder kind individueel en voor de groep als geheel

De groepen heten de Flamingo (4-5,5 jaar) de Bijen (5,5-7 jaar) en de Panters (7+ jaar).

Tijdens de vakanties of bij een lage bezetting van de groep worden BSO groepen samengevoegd. Tijdens vakanties, margedagen en op de woensdag en vrijdag voegen wij structureel samen.

De binnenruimte 4-5,5 jaar 'Flamingo'

IKC Dom Helder Camara heeft in de BSO groepen een mooie zonnige en lichte ruimte waar kinderen veilig kunnen spelen. De peutergroep wordt, na sluiting van de peuterspeelzaal, gebruikt door de BSO. De groep heeft een leeshoek, een puzzelhoek, een knutselhoek, een rij/bouwhoek, een huishoek, een knutsel/kleitafel en een ontdekhoek naar behoefte. Aan de grote tafel worden regelmatig spelletjes gespeeld, gepuzzeld of zijn er dagelijks leuke activiteiten. Kinderen kunnen (onder begeleiding van de IKC-medewerker) ook gebruik maken van de bouwhoek van de kleuters en het gymlokaal. We hebben 4 toiletten twee hoge en twee lage kindertoiletten. Ook wordt er gebruik gemaakt van de voorruimte met een huishoek (met afgesloten hekje naar de rest van de voorruimte) een keuken waar soms samen gekookt wordt, een bank staat om lekker op te lezen en waar voor de IKC medewerkers de vaatwasser is. Ook het gymlokaal regelmatig gebruik voor activiteiten of vrij spel onder begeleiding van een IKC medewerker.

De binnenruimte 5,5-7 jaar 'Bijen'

De BSO van IKC Dom Helder Camara beschikt over mooie zonnige en lichte ruimtes waar kinderen veilig kunnen spelen. De groep heeft een leeshoek, een rij/bouwhoek, een huishoek. Aan de grote stamtafels worden regelmatig spelletjes gespeeld, gepuzzeld, geknutseld of zijn er dagelijks leuke activiteiten. We hebben 4 toiletten twee hoge en twee lage kindertoiletten. Ook wordt er gebruik gemaakt van de voorruimte met daarin een keuken waar soms samen gekookt wordt onder begeleiding, een bank staat om lekker op te lezen, een tafel om spelletjes aan te doen en waar voor de IKC medewerkers de vaatwasser is. Ook het gymlokaal regelmatig gebruik voor activiteiten of vrij spel onder begeleiding van een IKC medewerker.

De binnenruimte 8+ jaar 'Panters'

Evenals voorgaande ruimtes van IKC Dom Helder Camara, beschikt ook deze BSO groep over mooie zonnige en lichte ruimtes waar kinderen veilig kunnen spelen. De groep is dan ook ingericht met verschillende kasten zodat de materialen voor de wat oudere kinderen zoals spelletjes en boeken, binnen handbereik liggen. De groep heeft een leeshoek, een rij/bouwhoek, een huishoek. Aan de grote stamtafels worden regelmatig spelletjes gespeeld, gepuzzeld, geknutseld of zijn er dagelijks leuke activiteiten. We hebben 4 toiletten twee hoge en twee lage kindertoiletten. Ook wordt er gebruik

gemaakt van de voorruimte met daarin een keuken waar soms samen gekookt wordt onder begeleiding, een bank staat om lekker op te lezen, een tafel om spelletjes aan te doen en waar voor de IKC medewerkers de vaatwasser is. Ook mogen de kinderen gebruik maken van de voorruimte die bij het lokaal hoort met hierin verschillende speelmaterialen. Ook het gymlokaal regelmatig gebruik voor activiteiten of vrij spel onder begeleiding van een IKC medewerker.

4. Een dag op de kinderopvang

4.1 Dagindeling peuterspeelzaal

Tijd	Activiteit
08:30 uur - 8.45 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Brengen van peuters • Starten aan tafel, kleien, kleuren, puzzelen etc. Bij goed weer starten we buiten op • Ouders uitzwaaien
08:45 uur - 09:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Samen opruimen • Kringactiviteiten/liedjes zingen • Thema voorbereiding/inleiding
09:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Vrij spelen
10:00 uur/10.15 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Opruimen en aan tafel • Fruit eten en drinken
10:45 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Verschonen
11:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Knutselen
11:15	<ul style="list-style-type: none"> • VVE-activiteiten
11:45 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Naar buiten
12:00 uur – 12:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijk lunchen • Kinderen worden gehaald

Thema's

De thema's waarmee de kinderen van de peuterspeelzaal werken, sluiten aan op de thema's die in de peuterdoorstroomgroep gebruikt worden en de thema's die in de kleutergroepen binnen onze onderwijssetting gebruikt worden. De IKC-medewerkers bewaken de doorgaande lijn en stemmen de doelen en het activiteitenaanbod af op de leeftijd en mogelijkheden van het kind. Daarnaast sluiten de activiteiten ook aan op de brede ontwikkeling van het kind.

4.2 Dagindeling buitenschoolse opvang

Het programma op de BSO verloopt in een ritme met dagelijks terugkerende eet- en drinkmomenten en activiteiten voor de kinderen. Zo weten de kinderen wat er gaat gebeuren en kunnen ze hierop

anticiperen. Dat geeft hun een gevoel van emotionele veiligheid. Oudere kinderen hebben behoefte aan meer vrijheid. Wij zorgen ervoor dat de mate van vrijheid aansluit bij de behoeften van het kind. Waar nodig, overleggen wij met de ouders en stemmen ons handelen hierop af.

Wanneer de kinderen uit school komen, wordt er samen aan tafel wat gedronken, fruit en een biscuit gegeten. Daarna mogen de kinderen kiezen wat ze willen doen. Hierbij is er ook altijd de keus om mee te doen aan een activiteit (bijvoorbeeld sport en spel, bakken, knutselen, de natuur in etc.) georganiseerd door de IKC-medewerker(s).

Tijdens vakanties starten wij de dag om 08:00 uur. Kinderen mogen zelf weten wat ze gaan doen maar ook in de vakanties is er altijd de keus om mee te doen aan een activiteit georganiseerd door de IKC-medewerker.

Dagindeling BSO	
Tijd	Activiteit
14:00/14:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Op schooldagen maandag, dinsdag en donderdag. Kinderen komen naar het BSO lokaal of staan op de afgesproken plek in de school.
14:45 uur tot 15:15 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen gaan gezamenlijk aan tafel en krijgen groente/koek/cracker en drinken
15:15 uur tot 16:15 uur	<ul style="list-style-type: none"> buiten spel/Vrij spel/Er wordt ook een activiteit aangeboden
16:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Opruimen en aan tafel Kinderen krijgen drinken en een stuk fruit
16:30 – 18:30 uur 18.00uur-18:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen worden opgehaald door ouders/verzorgers Verlengde opvang
Lange BSO-middag 12:30	<ul style="list-style-type: none"> Op de schooldagen woensdag en vrijdag komen de kinderen naar de BSO om 12:30 uur (woensdag) <ul style="list-style-type: none"> 12.30 u (vrijdag, groep 1 t/m 4).
13:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen gaan gezamenlijk aan tafel en krijgen een lunch (brood en melk of thee).
13:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen mogen vrijspelen/er wordt ook een activiteit aangeboden
14:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen gaan gezamenlijk aan tafel en eten een gezonde snack met thee of water. (vrijdag bovenbouw/middenbouw komt uit school)
15:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> buiten spel/Vrij spel/Er wordt ook een activiteit aangeboden
16:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen krijgen drinken een stuk fruit
16:30/18.00 18.00uur-18:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen worden opgehaald door ouders/verzorgers. Verlengde opvang
Een schoolvrije dag of vakantiedag.	

8:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen worden gebracht door ouders/verzorgers
9:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijk aan tafel voor fruit en drinken
10:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Vrij spel/er wordt ook een activiteit aangeboden
12:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijk aan tafel voor de lunch (brood met melk of thee)
12:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten spel/ vrij spel/er wordt ook een activiteit aangeboden
14:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijk aan tafel voor een gezonde snack en drinken
16:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen krijgen drinken en een koekje
16:30 uur -18:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen worden opgehaald door ouders/verzorgers.
18.00 uur-18.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Verlengde opvang

5 Vrij spelen en activiteiten/ Breed aanbod

5.1 Vrij spelen

Kinderen kunnen op eigen initiatief, zelfstandig aan de slag met het aanwezige spel of creatief materiaal, dat op de opvang aanwezig is. Te denken valt aan, Kapla, Duplo, Knexx, auto's, Playmobil, knikkerbaan, Lego, kleurspullen, strijkkralen etc. Het spelmateriaal is uitdagend en toegespitst op de leeftijdsgroepen. Om het samen spelen te stimuleren, hebben we spelmateriaal dat hiertoe uitnodigt. Regelmatig gaan we in overleg met de kinderen welk spelmateriaal aangevuld dient te worden, wat ze missen of wat verbeterd kan worden in de opvang.

5.2 Open activiteiten/ open deurenbeleid

Wij bieden activiteiten aan en het kind kiest of het hieraan deelneemt. Het aanbod is flexibel, te denken valt aan knutselen, sport en spel, buitenactiviteiten, koken en bakken en natuuractiviteiten. De activiteiten passen bij het thema waar we aan werken. Het biedt kinderen de ruimte om zelf met initiatieven te komen voor activiteiten of een eigen inbreng te hebben in de aanpak.

Ieder kind maakt deel uit van een stamgroep binnen de opvang. Maar daarnaast zijn er ook momenten waarop elk kind kan kiezen om mee te doen aan een activiteit in een andere ruimte, bij andere kinderen. Wij vinden het belangrijk dat uw kind langzaam zijn grenzen gaat verleggen, activiteiten krijgt aangeboden buiten de vertrouwde omgeving van de groep. Ook voor kinderen uit een andere groep is het goed om samen met (jongere/oudere) leeftijdsgenootjes uit andere groepen activiteiten te ondernemen.

Wij zullen de kinderen stimuleren mee te doen aan de activiteiten, maar het is wel onze instelling dat meedoen mag en niet moet. Zo kan elk kind, vanuit de veiligheid van de eigen groep, stapje voor stapje en spelenderwijs de wereld verder gaan verkennen. Dit bevordert de sociale ontwikkeling, geeft een kind extra zelfvertrouwen en hij of zij weet dat er altijd een uitdaging om de hoek ligt.

5.3 Kindcentrum-activiteiten

Onze opvang werkt intensief samen met onze basisschool en wij zullen waar mogelijk, aansluiten bij projecten en thema's voor opvang- en basisschool. Hierbij valt te denken aan: Kinderboekenweek, Sinterklaas, Kerst, Pasen en de muzieklessen. Ook is er binnen het IKC team talent onder collega's (denk aan een muziek docent, een docent creatieve vorming of een drama dans docent) deze talenten benutten wij dan ook in de opvang en laten deze in een doorgaande lijn verder verlopen op de BSO.

5.4 Creativiteit

We geven ruim baan aan de creativiteit van kinderen door bij elke activiteit de inbreng van kinderen een grote rol te laten spelen. We stimuleren hun creatieve proces door activiteiten aan te bieden die niet van tevoren zijn ingevuld of waar niet aan de hand van een voorbeeld wordt toegewerkt naar een bepaald eindresultaat. Spelenderwijs en in gesprek met kinderen komt er iets tot stand. Het gaat niet om het eindresultaat maar om het proces. We maken gebruik van de eigen creatieve oplossingen die kinderen hebben, zowel in het spel als tijdens een knutselactiviteit. We geven kinderen de ruimte allerhande materiaal op hun eigen wijze te gebruiken. Wij voegen hoogstens een element toe aan de activiteit, maar schrijven niets voor en laten kinderen bepalen wat ze met het materiaal doen.

Hierbij is ons standpunt:

“Als jij het voor me doet, tekent, opent, zoekt, vindt of klaarzet, dan leer ik vooral dat jij het beter kan dan ik.”

5.5 Buitenspelen

Buitenspelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. De motorische ontwikkeling wordt optimaal gestimuleerd doordat grof spel mogelijk is. Tevens maakt buitenspelen het kind sterker en socialer. Bij ieder kind, in iedere leeftijdsfase, verhoogt buitenspelen de brede ontwikkeling. Tijdens het buitenspelen kunnen de kinderen de dag verwerken en alle verkregen informatie opslaan.

Buitenspelen kan tijdens alle jaargetijden en weeromstandigheden. Het is belangrijk dat de kinderen de juiste kleding dragen met slecht weer. De meeste kinderen vinden een beetje guur weer helemaal niet erg. Bovendien is buitenspelen met slecht weer leerzaam. Zo leert het kind dat het in de wind extra lastig is om je evenwicht te bewaren, of dat een bal gooien en vangen een stuk moeilijker is als het waait.

We spelen dagelijks buiten. Weer of geen weer.

5.6 Natuur & milieu

Wij hebben als IKC-medewerkers een voorbeeldfunctie, ook ten aanzien van het milieu. Vooral de kennismaking met de natuur staat voorop, zodat kinderen deze leren waarderen. De IKC-medewerkers zullen de kinderen bewust bij de natuur betrekken.

Voorbeelden om kinderen bij de natuur te betrekken zijn:

- Aandacht voor de seizoenen, bijvoorbeeld door de aankleding van het lokaal en door creatieve activiteiten;
- Binnen naar buiten halen en buiten naar binnen halen;
- Buitenspelen in alle jaargetijden. Lekker stampen in de plassen;
- Werken met plantjes en zaadjes;
- Aandacht voor diverse diersoorten;
- Bewust omgaan met dieren en insecten.

Voorbeelden om kinderen bij het milieu te betrekken:

- Mee laten helpen bij het opruimen van papier/plastic op de opvang in de daarvoor bestemde bakken;
- Afval scheiden waar dat mogelijk is;
- Geen afval op straat (laten) gooien;

- Kosteloos materiaal gebruiken. (Tekening) papier optimaal gebruiken en knutselen met lege dozen, wc rollen en lege flessen.

5.7 Uitstapjes

Tijdens uitstapjes wordt de wereld van de kinderen vergroot. Ze doen iedere keer nieuwe ervaringen op. Kinderen breiden hun algemene ontwikkeling uit door bijv. op bezoek te gaan bij de bakker en daar in het echt te zien hoe het bakproces in zijn werk gaat. Tevens leren ze waar ons eten vandaan komt en uit welke producten ons brood bestaat. Dit is een voorbeeld van een uitstapje dat de wereld van de kinderen vergroot, maar ook de kinderen bewust maakt van natuur en milieu. De maatregelen om de veiligheid van de kinderen te waarborgen hebben wij omschreven in het V&G-beleid.

6 De werkwijze op onze kinderopvang

6.1 Voeding

Wij hebben de richtlijnen voor voeding en hygiëne omschreven in het veiligheidsbeleid.

Drinken

Op de opvang hanteren wij zoveel mogelijk de voedingsrichtlijnen van het Voedingscentrum. Als eerst wordt de kinderen water (met eventueel een schijfje fruit) of lauwe thee zonder suiker aangeboden. Hebben de kinderen daarna nog dorst dan bieden wij alsnog water (met eventueel een schijfje fruit) of lauwe thee zonder suiker aan. Als de kinderen tussen de middag een broodje eten, dan wordt er ook melk aangeboden.

Eten

Naast de broodmaaltijd wordt in de ochtend fruit of groente aangeboden. De kinderen mogen kiezen tussen partjes fruit of groente naar keuze, bijvoorbeeld een banaan, appel of komkommer. Er wordt zoveel mogelijk afgewisseld met fruit- en groentesoorten zodat kinderen gevarieerd leren eten. Als de kinderen tussen de middag een broodje eten, dan wordt er bruinbrood aangeboden met hetzelfde beleg zoals hierboven beschreven is. We bieden smeerworst en smeerkaas aan, maar met mate. We zijn ons bewust van de hoeveelheid vitamine a (smeerworst) en zout (smeerkaas) en eventuele consequenties als deze producten te vaak genuttigd worden. Informeer naar de mogelijkheden voor ontbijt bij de IKC-medewerkers

Vakanties/ feestdagen

Lekker eten mag af en toe ook een klein feestje zijn. Tijdens vakanties en feestdagen bieden wij extra producten aan op de opvang. U kunt bijvoorbeeld denken aan een broodje knakworst, een broodje hagelslag of een tosti. Tussendoor een keer een biscuitje of met warm weer een waterijsje. Dit vervangt dan de cracker of gezonde snack zodat kinderen niet te veel eten en 's avonds geen avondeten meer lusten.

Traktaties

Wanneer kinderen willen trakteren voor hun verjaardag of wanneer zij van de opvang af gaan, is trakteren natuurlijk mogelijk! Wij stimuleren hierin een gezonde traktatie. Zoals hierboven benoemd, hanteren wij zoveel mogelijk de richtlijn van Het Voedingscentrum. Op de website van Het Voedingscentrum zijn tips te verkrijgen over een gezonde traktatie <https://www.voedingscentrum.nl/trakteren>. Des al niet te min laten wij de keus bij de ouders. <https://www.voedingscentrum.nl/>

6.2 Verschon en zindelijkheid

Het verschoonmoment is een uitgelezen moment om 1 op 1 contact te maken met het kind, de IKC-medewerker maakt hier gebruik van door spelletjes (bijv. waar is je neus) en gesprekjes (bijv. over wat het kind gaat doen) te voeren. Verder vertellen we tijdens het verschon en of verkleed wat we doen en vragen we ook om hulp aan het kind (bijv. mag ik je arm). Ook kinderen laten we weten wat we doen en

wat we graag van hen willen zien (bijv. pak je sok maar). Hiermee stimuleren we de taal. De zindelijkheid wordt gestimuleerd als het kind eraan toe is en gaat altijd in overleg met ouders. Zindelijkheidstraining begint op een speelse manier om het leuk te maken. Later worden, tijdens het trainen van de zindelijkheid, kinderen gecompimenteerd bij nieuwe vooruitgang.

6.3 Zieke kinderen

Een ziek kind voelt zich thuis het prettigst; wij kunnen de zieke veelal niet de extra zorg en aandacht geven die het nodig heeft. Als een kind zich duidelijk niet lekker voelt of verhoging blijkt te hebben, nemen we contact op met de ouders om te overleggen.

Op een enkele uitzondering na, kan een kind met een besmettelijke ziekte op de opvang komen. Om te bepalen bij welke ziekte en hoelang een kind beter thuis kan blijven, houden wij ons aan de richtlijnen van het RIVM. Wij vinden het belangrijk te weten óf en om welke besmettelijke ziekte het gaat vanwege onze meldingsplicht aan de GGD en aan andere ouders. Als op onze opvang een besmettelijke ziekte heerst (of als er hoofdluis heerst), dan vermelden wij dat op een poster in de centrale hal, via de e-mail of via mondelinge overdracht.

Wij gebruiken de volgende formulieren:

- Formulier medicijnverstrekking en aftekenlijst medicijnen;
- Formulier registratie infectieziekten.

6.4 Medicijnen

Ouders kunnen aan ons vragen om hun kind bepaalde geneesmiddelen toe te dienen. Dit kunnen geneesmiddelen 'op recept' zijn of zelfzorgmiddelen. Wij kunnen alleen aan dit verzoek voldoen als het middel in de originele verpakking met originele (geen kopie) bijsluiters wordt aangeleverd óf als op het middel of op de verpakking staat aangegeven hoe het middel moet worden toegediend. Bovendien verzoeken we ouders om een verklaring medicijntoediening in te vullen.

Paracetamol en overige koortsverlagende zelfzorgmiddelen geven wij niet. Koorts is een natuurlijke reactie van het lichaam ten aanzien van een virus/infectie. Door het gebruik van paracetamol wordt deze reactie onderdrukt. Bovendien kan door het gebruik van paracetamol een allergische reactie optreden (huiduitslag, galbulten).

6.5 Afspraken over eigen spullen van kinderen

Eigen spullen van kinderen zoals knuffels, spenen en speelgoed worden opgeborgen in het vakje of de tas van het kind. Kinderen krijgen hun knuffel bij verdriet (afhankelijk van situatie en behoefte kind). Eigen speelgoed blijft bij voorkeur thuis of wordt na verloop van tijd in de bak of tas gestopt. Een kind vindt zijn eigen speelgoed delen met andere kinderen over het algemeen moeilijk en de strijd die dit oplevert kan juist zorgen voor verlies of het kapotgaan van.

6.6 Huisregels en afspraken

De IKC-medewerkers hebben samen met de (oudere) kinderen een aantal groepsregels/omgangsregels opgesteld en deze hangen aan de muur van de opvang. U kunt hierbij denken aan: we zijn zuinig op elkaars spullen, we zijn aardig voor elkaar, we helpen elkaar etc. Tevens zijn er voor de BSO-kinderen afspraken gemaakt over het gebruik van tablet en telefoon. Met ouders maken we individuele afspraken die we schriftelijk vastleggen.

6.7 Vriendjes en vriendinnetjes

De kinderen mogen incidenteel een vriendje of vriendinnetje meenemen. Dit wordt van tevoren overlegd tussen ons en de ouders. De mogelijkheden zijn afhankelijk van de bezetting. Als er een vriendje of vriendinnetje meekomt, worden de belangrijkste (contact)gegevens genoteerd op de aanwezigheidslijst.

7 Een professionele omgeving

7.1 De professional

Op elke locatie werkt een vast team IKC-medewerkers. Op het groepsbord in de groep kunnen ouders de namen van de medewerkers vinden. De IKC-medewerkers hebben allemaal een erkend diploma voor de kinderopvang en beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). De VOG is gekoppeld in het personenregister kinderopvang. De IKC-medewerkers werken volgens de visie van VCOG-kinderopvang. Deze is terug te lezen in het algemeen pedagogisch beleid. De medewerkers worden jaarlijks getraind op Kinder-EHBO en BHV.

7.2 Beroepskrachten in opleiding en stagiaires

IKC Dom Helder Camara is een SBB gecertificeerd leerbedrijf voor de functies van pedagogisch medewerkers op MBO 3 en 4 niveau. Op onze locaties bieden wij jaarlijks stagiaires de kans ervaring op te doen binnen de kinderopvang. Stagiaires worden boventallig ingezet volgens de CAO en andere wettelijke eisen. De stagiaire beschikt altijd over een geldige VOG en is gekoppeld in het personenregister kinderopvang. Iedere stagiaire krijgt een IKC-medewerker toegewezen die de stagebegeleiding op zich neemt. Tweewekelijks zal er een gesprek plaatsvinden tussen de stagiaire en de begeleider. IKC Dom Helder Camara beschikt over een BPV-plan (te vinden op de website), waarin duidelijk staat omschreven wat de taken en verantwoordelijkheden van een BBL of BOL-stagiaires zijn. Bij ons werkt momenteel geen BBL-student. We werken samen met ROC Menso Alting.

Op onze locatie bieden wij wel ruimte voor snuffelstages waarbij een student kortdurend onbetaald kennis maakt met de opvang. Het gaat dan om een paar dagen 'snuffelen', maar in totaal nooit meer dan 60 uur.

7.3 Pedagogisch coach/beleidsmedewerker

Coaching op de werkvloer is vanaf 1 januari 2019 verplicht. Met behulp van een pedagogisch coach worden alle medewerkers individueel en in groepsverband op basis van jaarroosters gecoacht. De coach neemt ook de taak van beleidsmedewerker op zich.

Onze pedagogisch coach richt zich op het verbeteren van de professionele ontwikkeling van de IKC medewerkers. De pedagogisch coach fungeert als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Zij begeleidt, coacht en stimuleert het ontwikkelproces van de medewerkers op pedagogisch gebied.

Het beleidswerk is gericht op het actualiseren, (door)ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid binnen VCOG Kinderopvang. Zij bewaakt en borgt de invoering van het pedagogisch beleid en vertaalt deze naar de werkpraktijk onder andere door concrete activiteiten, methoden en instrumenten te ontwikkelen. De beschikbare uren voor de pedagogisch beleidsmedewerker worden centraal ingezet, zodat elke locatie werkt vanuit dezelfde visie en hetzelfde beleid. Binnen de kaders heeft een medewerker zelf de ruimte om het beleid naar eigen inzicht in te vullen.

De minimale inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker op jaarbasis is afhankelijk van het aantal fte aan pedagogisch medewerkers en het aantal kindercentra, volgens de volgende rekenregel: (50 uur x het aantal kindercentra, per LKR nummer) + (10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers).

De inzet binnen VCOG Kinderopvang

VCOG Kinderopvang heeft op januari 2023 6 LRK registraties en 10,8 fte

Op grond van de Wet IKK is daarom op jaarbasis nodig:

Pedagogisch beleidsontwikkeling/implantatie	6	x 50 =	300 uur
Coaching pedagogisch medewerkers	10,8	x 10 =	108 uur
VVE coaching VCOG Kinderopvang (onder de 20%)	0	x 100 =	0 uur
VVE pedagogische beleidsmedewerker Dom Helder Camara	3	x 10 =	30 uur

Beleidsstaken

Wat	Voor wie	Waarom	Hoe	Geschatte uren
Aanpassingen pedagogisch beleid, educatief beleid	organisatie	Beleid up to date	Visie ontwikkeling ism met leidinggevende, heldere omschrijving beleid, wettelijke kaders volgen	150
Kwaliteitsmonitor	IKC-medewerkers	Vertalen en Implementeren beleid, borgen beleid	Beleidsbijeenkomsten, interactievaardigheden op de werkvloer. Kwaliteit meten op de werkvloer. Coaching on the job	50
Bijstellen/opstellen protocollen en procedures	organisatie	Up to date blijven, wettelijke kaders	Overzicht behouden en wijzigingen aanbrengen	50
Inhoudelijke overleggen	locaties	Afstemmen, intervisie	Vergaderingen en gesprekken	50
Deskundigheid-bevordering	beleidsmedewerker	Verdieping, kennis up to date	Workshops, lezen van vakliteratuur	20

Pedagogische coaching

Wat	Voor wie	Waarom	Hoe	Geschatte uren
Individueel coaching	IKC-medewerker	Ondersteuning in eigen handelen	Ingaan op hulpvraag	30
Team coaching	teams	Werken aan vaardigheden	Ingaan op de hulpvragen	30
Team overleggen	teams	Inzicht in en werken aan vaardigheden	Ondersteunen en ingaan op vragen	30
Thema bijeenkomsten	IKC-medewerkers	Vastgestelde thema obv interactievaardigheden/ Specifieke onderwerpen	Bijeenkomst/ Workshop	18

Verdeling van de coaching per locatie per jaar

Locatie	Soort opvang	Aantal groepen	Inzet beleid coaching	Inzet pedagogisch coaching
IKC Rietzee	BSO + PO	2 BSO + 1 PO	100	36
IKC Dom Helder Camara	BSO + PO	3 BSO + 1 PO	100	48
IKC Heerdstee	PO	1 PO	60	12
IKC Tamarisk	PO	1 PO	60	12

Meer details over de inzet en urenberekening van de pedagogisch coach/beleidsmedewerker is terug te vinden in het Personeels- Leer- en Ontwikkelplan en het PEP-plan van VCOG Kinderopvang op locatie.

7.4 Veiligheid en gezondheid

Op onze vestiging zijn alle veiligheid- en gezondheidsfactoren in kaart gebracht met behulp van het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit beleidsplan beschrijft de dagelijkse gang van zaken op onze locatie met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden. We beschermen kinderen tegen risico's met grote gevolgen en we leren kinderen omgaan met risico's met kleine gevolgen. Botsingen, kneuzingen, schaafwonden, struikelen en vallen zijn onderdeel van het leerproces van kinderen. Inschatten van en omgaan met risico's is een vaardigheid die ontwikkeld, geoefend en verfijnd moet worden.

Een beleid komt in de praktijk pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom zal er tijdens ieder teamoverleg een thema of een onderdeel van een thema over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. In ieder overleg worden protocollen en het beleid structureel besproken. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

De uitwerking van het veiligheids- en gezondheidsbeleid is te vinden op de website van VCOG Kinderopvang. In dit document vindt u ook de uitwerking van de Meldcode Kindermishandeling, de Verwijsindex en het calamiteitenbeleid.

8. Informatie voor ouders

IKC Dom Helder Camara vindt de relatie met klanten erg belangrijk. Een belangrijk aspect voor het opbouwen van een goede relatie met klanten is een goede communicatie.

8.1 Wennen

Voordat een kind naar de opvang komt, nodigen we het samen met de ouders uit in de groepsruimte, om alvast kennis te komen maken met de IKC-medewerker en de andere kinderen. Toch kan de eerste dag op een opvang een grote overgang zijn voor een kind. Daarom spreken we tijdens de kennismaking met ouders en kind af of er behoefte is aan een wenperiode. Als het kind dit prettig vindt, kunnen ouders bij het eerste wenmoment op de groep blijven. Daarna adviseren wij ouders om het kind alleen te laten wennen in de groep, door bv. even een boodschap te gaan doen.

8.2 Intakegesprek

Wanneer een kind definitief geplaatst is op de opvang, nodigen we de ouder uit voor een kennismakings-/intakegesprek. Dat doet één van onze IKC-medewerkers. Bij voorkeur is het kind hierbij aanwezig. Tijdens dit gesprek wisselen we informatie uit en kan het kind alvast kennismaken met groepsgenootjes en IKC medewerkers. Tevens wordt de intakeformulier ingevuld en kunnen ouders aangeven voor welke zaken zij toestemming verlenen.

Voor het verwerken van en omgaan met uw persoonsgegevens hanteren wij de AVG-wet.

8.3 Eindgesprek

Als de opvang is beëindigd, ontvangen ouders een enquête met vragen over ervaringen met onze opvang. Deze evaluatie kan input zijn voor verbeteracties.

8.4 Ouderbetrokkenheid

Oudergesprekken

Voor peuteropvang en BSO

Twee keer per jaar wordt er individueel met de ouders gesproken over de brede ontwikkeling van hun kind(eren). Met het bespreken van opvallend gedrag in de ontwikkeling van kinderen wordt niet gewacht tot de oudergesprekken, maar worden ouders zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld.

Ouderavond

Eén keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd. Er wordt stilgestaan bij thema's die spelen en die een relatie hebben met de opvoeding van de kinderen. Daarnaast biedt deze avond ouders de mogelijkheid om vragen te stellen aan de IKC-medewerkers, maar ook om elkaar beter te leren kennen.

Oudercommissie

Ouders hebben inspraak in de oudercommissie. VCOG Kinderopvang streeft ernaar dat er per locatie een oudercommissie aanwezig is. De oudercommissie is het klankbord voor ouders. De oudercommissie adviseert gevraagd en ongevraagd over diverse onderwerpen. Het reglement van de oudercommissie is terug te vinden op onze website.

Op onze locatie is een oudercommissie aanwezig. Informatie over onze oudercommissie is te vinden op het bord dat in de keuken hangt.

8.5 Nieuwsbrief

Veen keer per 4 weken wordt er een nieuwsbrief verzonden over bijvoorbeeld ouderavonden, nieuwe wet- en regelgeving of organisatorische zaken.

Voor al uw vragen belt u naar onze afdeling planning. Tel:
08827 -9904483/vcog@novict.com

8.6 Tarieven en facturering

Bij VCOG Kinderopvang bieden wij vaste en flexibele opvang aan. Wij werken op de peuterspeelzaal met een minimale afname van 4 uur per dag, op de vso een minimale afname van 1 uur per dag en op de buitenschoolse opvang een minimale afname van 3,5 uur per dag. Uitgebreide informatie over de tarieven, regels en voorwaarden zijn te vinden in onze spelregels van tarieven en producten op www.vcogkinderopvang.nl

VCOG Kinderopvang factureert vooraf. Iedere 22^e van de maand voorafgaande aan de maand waarin u kinderopvang afneemt worden de reguliere opvang en het flexibel budget gefactureerd. De dagdelen die u extra heeft afgenomen worden achteraf gefactureerd.

Flexibele opvang

U kunt een flexibel contract afnemen (minimale afname is 2 dagdelen) voor de BSO bij VCOG Kinderopvang. U dient uiterlijk een maand **voorafgaand** aan de gewenste opvangdagen uw rooster in te dienen bij de medewerkers van de afdeling planning. (E-mail: vcog@novict.com of u kunt bellen met 088-9904483).

Op de peuterspeelzaal krijgen peuters extra ondersteuning door de inzet van VVE-programma's. Continuïteit is belangrijk voor de juiste begeleiding van onze kinderen. Om deze reden is het niet mogelijk om op de peutergroep flexibele opvang af te nemen of te ruilen.

Extra dag(delen)

Bij IKC Dom Helder Camara is de mogelijkheid tot het incidenteel afnemen van een extra dag(deel) op de (eigen) groep, mits de beroepskracht-kindratio hierbij niet wordt overschreden. Deze extra opvang kunt u op zijn vroegst 1 maand voor de gewenste opvang aanvragen bij de medewerkers van de afdeling planning.
(E-mail: vcog@novict.com of u kunt bellen met 088-9904483).

Ruilen van dagen

U kunt vaste BSO-dagen ruilen mits de beroepskracht-kindratio dit toe laat. U kunt uw vraag 1 maand voorafgaand aan de reguliere opvang aanvragen bij de medewerkers van de afdeling planning (E-mail: vcog@novict.com of u kunt bellen met 088-9904483).

Opvang afmelden

U kunt de aangevraagde uren van een flexibel contract tot een week voor de opvang kosteloos annuleren. Meldt u binnen de voorafgaande week de opvang af, dan worden de uren voor zowel een vast contract als een flexibel contract in uw ruilpotje geplaatst en kunt u die binnen een maand opnieuw inzetten. Belangrijk hierbij is dat de opvang niet geruild kan worden tussen verschillende producten. Wij factureren de opvang wanneer u binnen 24 uur afmeldt. Voor afmelden of meer informatie kunt u bellen met 088-9904483 of mailen (E-mail: vcog@novict.com).

Wilt u meer weten over onze producten, tarieven en regels dan verwijzen wij u naar onze website <https://www.vcogkinderopvang.nl>

www.degeschillencommissie.nl

8.7 Klachtencommissie

Goede samenwerking tussen ouders en medewerkers is in het belang van het welzijn van de kinderen. Daar zetten wij ons van harte voor in. Het kan voorkomen dat u van mening verschilt met een medewerker of ergens ontevreden over bent. Wij vragen u dit bespreken met de betreffende medewerker. Het klachtenreglement kun u vinden op onze website.

Wij hebben de voorkeur dat u de klacht met de IKC-medewerker bespreekt. Wanneer dit niet naar tevredenheid verloopt kunt u zich wenden tot de IKC-directeur. Het formulier met de ondernomen acties wordt door middel van het klachtenformulier doorgezonden naar het bestuurskantoor. Mocht u niet tevreden zijn met de ondernomen acties, dan wordt u binnen twee weken uitgenodigd voor een gesprek op het bestuurskantoor om de klacht te bespreken. Indien u na het gesprek niet tevreden bent, wordt u gewezen op de mogelijkheden om de klacht bij de Geschillencommissie in te dienen. www.degeschillencommissie.nl. De Geschillencommissie beoordeelt en behandelt de klacht volgens hun klachtenreglement. Daarna wordt de uitspraak naar het bestuur van VCOG Kinderopvang gestuurd.

9. Index protocollen, beleid en formulieren

Protocollen:

- Protocol Hygiëncode kleine instellingen
- Protocol Hygiënerichtlijn voor KDV, PSZ en BSO
- Protocol Handhygiëne
- Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag
- Protocol Pesten

Formulieren:

- Formulier intake
- Formulier eindgesprek
- Formulier evaluatie welbevinden
- Formulier medicijnverstrekking en aftekenlijst medicijnen
- Formulier bijzonderheden
- Formulier ongevallenregistratie
- Formulier registratie infectieziekten
- Toestemming PR en fotografie
- Toestemming uitstapjes
- Toestemming overdracht
- Toestemming samenvoegen groepen
- Toestemming tweede stamgroep
- Toestemming combinatiegroep
- Zelfstandigheidscontract 8+ kinderen

Index beleidsplannen

Naast het specifieke pedagogisch werkplan en veiligheids- en gezondheidsbeleid voor iedere locatie, hebben wij nog meer documenten die van toepassing zijn op onze locaties:

- Algemene voorwaarden VCOG Kinderopvang
- Leveringsvoorwaarden VCOG Kinderopvang
- Privacyreglement VCOG Kinderopvang
- Oudercommissie reglement
- Klachtenprocedure reglement
- BPV-plan
- Vrijwilligersovereenkomst
- Algemeen pedagogisch beleid
- Calamiteitenbeleid
- Veiligheidsafspraken
- Personeels-, leer en ontwikkelplan
- Pedagogisch educatief plan (VVE locatie)